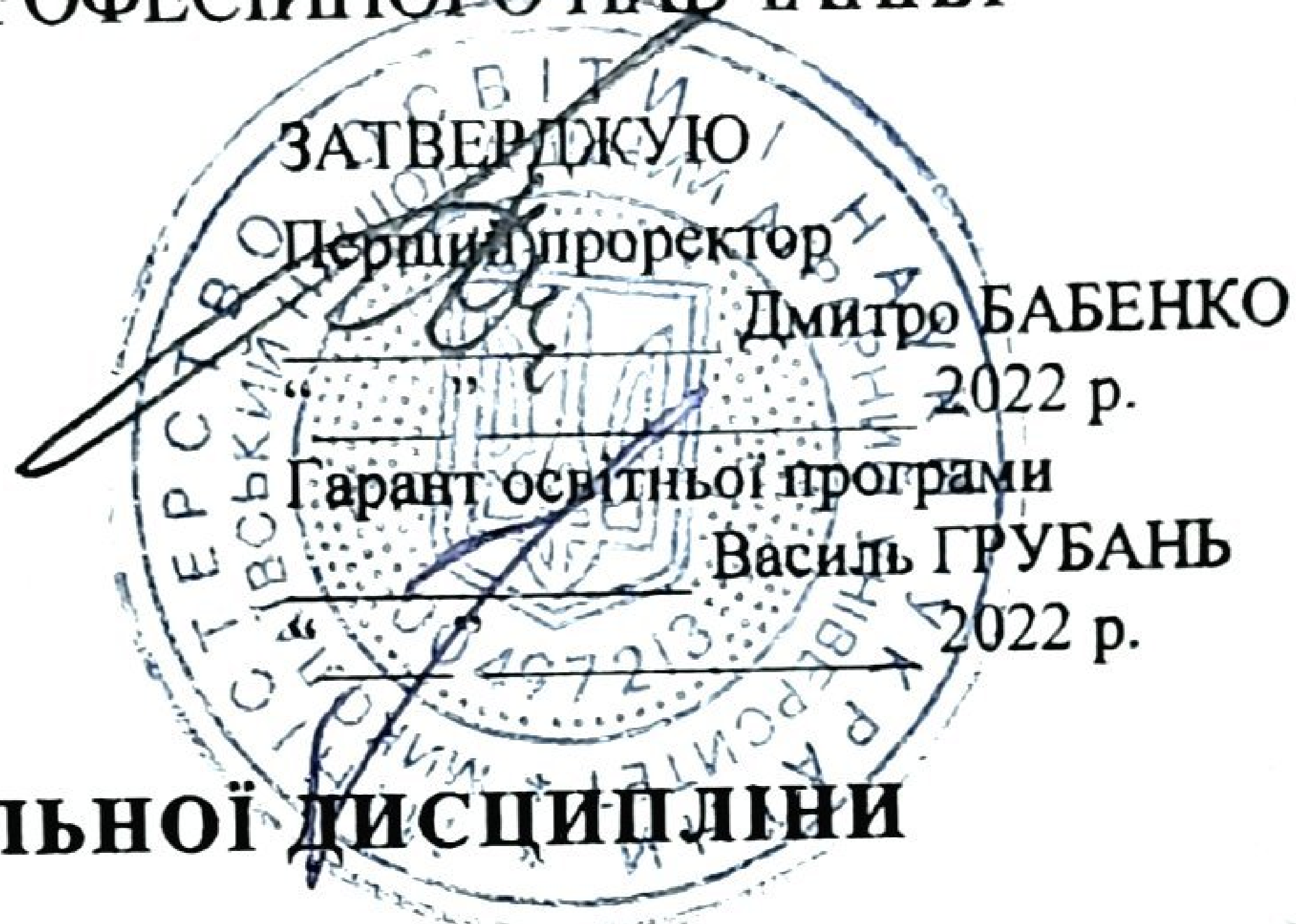

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІНЖЕНЕРНО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МЕТОДИКИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи охорони праці та безпека життєдіяльності»

Галузь знань	<u>20 Аграрні науки та продовольство</u>
Спеціальність	<u>208 Агроінженерія</u>
Освітньо-професійна програма	<u>«Агроінженерія»</u>
Ступінь вищої освіти	<u>Молодший бакалавр</u>
Семестр	<u>4-й</u>
Форма здобуття освіти	<u>очна (денна)</u>
Викладачі	Яблунівська Катерина Олександрівна, асистент кафедри методики професійного навчання, yablunovskayakaterina@ukr.net

Розглянуто на засіданні кафедри методики професійного навчання.

Протокол № 11 від «24» травня 2022 року.

Завідувач кафедри

Каріне ГОРБУНОВА

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-енергетичного факультету.

Протокол № 10 від «07» червня 2022 року.

Голова науково-методичної комісії

Ілона БАЦУРОВСКАЯ

Схвалено на засіданні вченої ради інженерно-енергетичного факультету.

Протокол № 10 від «10» червня 2022 року.

Голова вченої ради

Каріне ГОРБУНОВА

Миколаїв
2022

1

Основи охорони праці та безпека життєдіяльності. Яблунівська К.О.

1. Призначення навчальної дисципліни	<p>Вивчення навчальної дисципліни «Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності» є важливим кроком у розширенні світогляду майбутніх фахівців про безпеку людини та її захист у процесі виробничої і побутової діяльності, в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу.</p> <p>Процес навчання складається з теоретичних і практичних занять, що проходять відповідно до законодавства України та інших діючих нормативних документів.</p> <p>В результаті вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти знаннями про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, в першу чергу техногенного характеру, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини, а також уміннями і навичками для запобігання їх виникненню, розвідку і ліквідації наслідків дії, захисту людей та навколишнього середовища.</p>
2. Мета навчальної дисципліни	<p>Метою вивчення дисципліни «Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності» є надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.</p> <p>Завдання - передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.</p>
	<p>Предметом вивчення дисципліни є люди та середовище, в якому вони мешкають та здійснюють трудову діяльність.</p> <p>Об'єктом дослідження дисципліни виступає людина у різних аспектах її діяльності (фізичному, психологічному, духовному, суспільному).</p>

3. Компетентності	<p><i>Інтегральна компетентність:</i> Інт К Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується певною невизначеністю умов агропромислового виробництва.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i> ЗК9. Здатність використовувати у практичній діяльності заходи з метою поліпшення безпеки праці.</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</i> ФК 6. Здатність організувати використання техніки відповідно до вимог екології, безпеки життєдіяльності та охорони праці, принципів оптимального природокористування й охорони довкілля.</p>
4. Заплановані результати навчальної дисципліни	<p>ПРН4. Розуміти і реалізувати свої права та обов'язки , верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ПРН11. Розуміти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.</p>

ЗНАТИ:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

- небезпечні і шкідливі чинники середовища і наслідки їхніх негативних дій,
- засоби і методи підвищення безпеки і екологічності технічних засобів і технологічних процесів,
- основи законодавства по охороні праці, обов'язки власників по організації охорони праці на підприємствах, підходи і рішення по поліпшенню умов праці на виробництві;
- причини виникнення шкідливостей і небезпек на виробництві і основні заходи по ліквідації і зменшенню їх впливу на працюючих, а також правила безпеки при конструюванні і експлуатації виробничого устаткування.

ВМІТИ:	визначати вимоги норм, вимірювати і розраховувати фактичні величини виробничих небезпек і шкідливостей, шляхи зниження їх негативного впливу на працюючих, - проводити різноманітні види інструктажів по охороні праці, опрацьовувати інструкції по техніці безпеки; - уміти застосовувати первинні засоби вогнегасіння, проводити протипожежний інструктаж. - практично здійснювати засоби підвищення безпеки і екологічності технічних засобів і технологічних процесів.			
5.Опис дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - практичні заняття - самостійна робота	180 годин/ 6,0 кредити 22 год. / 2,0 кред. 38 год. / 2,0 кред. 120 год. / 2,0 кред.		
Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	сам. робота
Змістовий модуль 1 Безпека життєдіяльності				
1.	Основні поняття та визначення БЖД.	1	2	13
2.	Природні загрози. характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	1	2	13
3.	Небезпеки життєдіяльності у виробничій сфері та побуті.	2	2	14
4.	Небезпеки що ведуть до НС та заходи зниження їх наслідків.	2	4	16
5.	БЖД в умовах надзвичайних ситуацій.	2	4	16
6.	Управління силами та засобами об'єктів господарювання під час НС.	2	4	16
Всього за змістовий модуль		10	18	88
Змістовий модуль 2 Основи охорони праці.				
7.	Правові питання охорони праці.	1	2	11
8.	Організаційні питання охорони праці.	1	2	11
9.	Основи виробничої санітарії та гігієни.	2	2	12
10.	Гігієна праці при застосуванні шкідливих речовин.	2	2	13
11.	Основи виробничої безпеки	2	4	15
12.	Електробезпека	2	4	15
13.	Пожежна безпека	2	4	15
Всього за змістовий модуль		12	20	92

Всього годин по навчальній дисципліні			22	38	120
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу					
6. Порядок та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.258.01-00.2018 та Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.270.01-00.2020.				
	Підсумкова оцінка з освітнього компоненту «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності», підсумковою формою контролю за яким встановлено іспит, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання під час семестру (оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються).				
Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітнього компоненту складає 36 відсотків від максимально можливої кількості балів. Підсумкова оцінка здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що закінчується іспитом, визначається за умови наявності у нього позитивних оцінок з усіх її модулів. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до підсумкового оцінювання, якщо під час семестру він: не досяг мінімального порогового рівня оцінки тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю; якщо під час семестру він набрав кількість балів, недостатню для отримання позитивної оцінки навіть у випадку досягнення ним на підсумковому контролі максимально можливого результату.					
Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни					
Вид контролю знань студентів	Модулі (в балах)		Всього балів		
	1	2			
Виконання практичних робіт	4-7	5-8	9-15		
Опитування, індивідуальне завдання	4-7	5-8	9-15		
Виконання завдань самостійної роботи	4-7	5-8	9-15		
Тестування	4-7	5-8	9-15		
Написання тез доповідей, участь у конференціях	-	-	10-5		
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження	-	-	5-3		
Всього за семестр	16-28	20-32	36-60		
Всього за іспит			24-40		
Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання - залік					
Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS		Оцінка за національною шкалою		
90-100	A		5 (відмінно)		
82-89	B		4 (добре)		
75-81	C		4 (добре)		
64-74	D		3 (задовільно)		
60-63	E		3 (задовільно)		

6

Основи охорони праці та безпека життєдіяльності. Яблунівська К.О.

35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	2 (незадовільно)
7. Політика курсу	<p>Політика курсу визначається системою вимог, які висуваються до здобувачів вищої освіти під час вивчення дисципліни та ґрунтуються до тримання правил академічної доброчесності та корпоративної етики. До здобувача вищої освіти висуваються наступні вимоги: виконання мінімального обсягу всіх передбачених завдань; відпрацювання всіх пропущених (з причини або без) занять за графіком відпрацювань у дні консультацій викладача https://www.mnau.edu.ua/faculty-energy/kaf-prof/; дотримання принципів академічної доброчесності; недопущення плагіату; активна участь у роботі на парі; обов'язкова участь в усіх видах контролю. Враховуються активність здобувачів щодо використання інформаційних технологій та інновацій у підготовці до занять, використання можливостей участі у науковій роботі та неформальній освіті.</p> <p>Стягнення за порушення принципів академічної доброчесності під час навчання та проходження підсумкового контролю (плагіат, фальсифікація, списування тощо); повторний контроль; зниження оцінки; попередження адміністрації факультету.</p>	
8. Інформаційні джерела	<p>8.1. Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. Київ, 2019. 344 с. Яремко З. М. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. Львів, 2015. 301 с. Бегун В. В., Науменко І.М. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки) : навч. посібник. Київ, 2017. 344 с. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 1. Техногенна та природна безпека / за ред. В. В. Могильниченка. – Київ, 2017. 636 с. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 2. Організація управління в надзвичайних ситуаціях / за редакцією В. М. Антонця. – Київ, 2017. 303 с. Аветисян В. Г. Рятувальні роботи під час ліквідації надзвичайних ситуацій : посібник. – Київ, 2016. 398 с. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник / [М.А. Касьянов, Ю.П. Ревенко, В.О. Медяник та ін.]. – Луганськ. 2017. 284 с. Михайлюк В.О. Цивільна безпека : навчальний посібник / В.О. Михайлюк, Б.Д. Халмуратов. – Київ, 2018. 158 с. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. Львів, 2015. 304 с. Яремко З.М., Муць І.Р., Галаджун Я.В. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. Львів, 2017. 268 с. Кіт Л.Я. Основи рятування і збереження життя людини у 	

7

Основи охорони праці та безпека життєдіяльності. Яблунівська К.О.

невідкладному стані. – Львів, 2017. 135 с.

12. Охорона праці : навч. посібник / З.М. Яремко, С.В. Тимошук., С.В. Писаревська, О.Б. Стельмахович. Львів, 2018. 430 с.

8.2. Допоміжна література

1. Яблуновська К.О. Екологічна підготовка майбутніх викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, уклад. К.О. Яблуновська // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 5-19 березня 2018р. – ПТТО. – Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4733>

2. Яблуновська К.О. Екологічна підготовка інженерів-педагогів аграрної галузі, уклад. К.О. Яблуновська // Регіональна культура в умовах глобалізації : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Глухів, 22-23 травня 2018 р. - Глухів : ВМУРЛ „Україна”, 2018.

3. Яблуновська К.О. Удосконалення викладання дисциплін безпеки у вищих навчальних закладах, уклад. К.М. Горбунова, В.М. Курепін, К.О. Яблуновська // Причорноморська регіональна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу, м. Миколаїв, 25-27 квітня 2018 р. – Миколаїв: Миколаївський національний аграрний університет. – Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3900>

4. Яблуновська К.О. Екологічна психологія та психопедагогіка у системі підготовки майбутніх викладачів аграрної галузі, уклад. К.О. Яблуновська // Причорноморська регіональна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу, м. Миколаїв, 25-27 квітня 2018 р. – Миколаїв: Миколаївський національний аграрний університет. – Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3897>

5. Яблуновська К.О. Принципи формування екологічної компетентності у майбутніх викладачів аграрних закладів, уклад. К.О. Яблуновська // Науковий вісник: збірник наукових праць випуск 14, м. Київ, 2018р. – ПТТО.

6. Яблуновська К.О. Екологічна освіта в системі підготовки майбутнього фахівця, уклад. К.О. Яблуновська // Теорія і методика професійної освіти: електронне фахове наукове видання випуск 14, м. Київ, 2018р. – ПТТО. – Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4735>

7. Яблуновська К.О. Використання інтерактивних методів навчання при вивченні курсу «Основи охорони праці» у вищих навчальних закладів, уклад. К.О. Яблуновська // Причорноморська регіональна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу, м. Миколаїв, квітня 2020 р. – Миколаїв:

Миколаївський національний аграрний університет.

8. Яблуновська К.О. Екологічна свідомість у системі наукових понять, структура та типи, уклад. К.О. Яблуновська // Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 6-7 грудня 2018 р.

9. Яблуновська К.О. Формування екологічної компетентності засобами інтерактивних технологій, уклад. К.О. Яблуновська // Інноваційні підходи до розвитку сучасної освіти: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Дніпро, 28 лютого 2019 р. – Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6424>

10. Яблуновська К.О. Організаційно-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів, уклад. К.О. Яблуновська // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 18-28 березня 2019 р. – Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6423>

11. Яблуновська К.О. Особливості формування екологічної компетентності студентів засобами факультативу "Екологія довкілля", уклад. К.О. Яблуновська // Професійне навчання персоналу – Європейський вибір: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, травень 2019 р.

12. Яблуновська К. О. Формування екологічної культури під час навчання фахівців економічного профілю. Modern Economics. 2021. № 26(2021). С. 190-194. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V26\(2021\)-29](https://doi.org/10.31521/modecon.V26(2021)-29).

8.3. Законодавчо-нормативні акти

1. Про охорону праці: закон України від 14 жовтня 1992 року N 2695-XII / Верховна рада України. – К. : Відомості Верховної ради, 2012. – № 48. - 16 с.

2. Кодекс законів про працю України : від 10.12.1971 № 322-VIII / Верховна рада України. – К. : Держгірпромнагляд, 2015. – 57 с.

3. Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві : постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 р. № 1112 / Кабінет Міністрів України // Охорона праці. – 2015. - № 7. – С. 18-24.

4. Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці : наказ Держнаглядохоронпраці від 08.06.2004 р. № 151 / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2014. - № 6. – С. 23-29.

5. Про затвердження порядку здійснення навчання населення діям у

надзвичайних ситуаціях : постанова Кабінету Міністрів України № 444 від 26.06.2013 р. / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/444-2013-%D0%BF>.

6. Правила пожежної безпеки в Україні : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417 / Міністерство внутрішніх справ України.- Режим доступу : <http://ppb2015.io.ua/>.

7. Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства: наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55 / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2014. - № 9. – С. 2-7.

8. Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці : наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. №56 / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2014. - № 11. – С. 8-12.

9. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці : наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15 / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2014. - № 11. – С. 15-22.

10. Положення про розробку інструкцій з охорони праці : наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9 / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2014. - № 10. – С. 14-17.

11. Типове положення про службу охорони праці : наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255 / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2015. - № 1. – С. 8-13.

12. Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій : наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112 / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2015. - № 3. – С. 15-23.

13. Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві : наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132 / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2015. - № 3. – С. 29-31.

14. Побудова, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці : рекомендації Голови Держгірпромнагляду 07.02.2008 р. / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2015. - № 8. – С. 3-5.

8.4. Інформаційні ресурси

1. Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс] / О.І. Запорожеч, Б.Д. Халмуратов та ін. – К.: Центр учбової л-ри, 2013. – 448 с. Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1041986/>

2. Пістун І. П. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник [Електронний ресурс] / І.П. Пістун. – Суми: Вид-во «Університетська книга», 1999. – 301 с. Режим доступу:

10
Основи охорони праці та безпека життєдіяльності. Яблуновська К.О.

	https://www.twirpx.com/file/2191331/ 3. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності людини: навчальний посібник [Електронний ресурс] / Р.С. Яким. – Львів: Вид-во «Бескид Біт», 2005. – 304 с. Режим доступу: https://www.studmed.ru/yakim-rs-bezpeka-zhittvedyalnost-lyudiniukr-mova_948c3f2351b.html
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами	Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.279.01-00.2020 із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром. Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання з використання наступних засобів: 1. Система Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=3098 – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та індивідуальної роботи, завдання для самостійної роботи); 2. Платформа онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо; 3. Електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/simple-search?query=%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%83%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BD%D0%B0); 4. Аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо; 5. Спілкування через електронну пошту (yablunovskayakaterina@ukr.net) та телефонний зв'язок; 6. Залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі; 7. Індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни; Можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).
10. Доступ до матеріалів навчання	Робоча програма дисципліни, її силабус та навчально-методичний комплекс дисципліни (https://moodle.mnau.edu.ua/enrol/index.php?id=2175) з необхідним його наповненням розташовано на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету (https://www.mnau.edu.ua).

Силабус з навчальної дисципліни підготовлено: Катерина Яблуновська
асистент

11
Основи охорони праці та безпека життєдіяльності. Яблуновська К.О.